

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: I**. A.**, zast. JUDr. Ing. Jiřím Klavíkem, advokátem, se sídlem Havlíčkova 99, 537 01 Chrudim III, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 21. 4. 2004, č. j. 52 Az 106/2003 - 78,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta JUDr. Ing. Jiřího Klavíka **se určuje** částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 2. 2002, č. j. OAM-1156/VL-20-03-TZ-2002, které bylo stěžovateli doručeno dne 1. 3. 2002. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že azyl se neuděluje podle § 13 odst. 1, 2 ani § 14 zákona o azylu, jakož i to, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Současně s kasační stížností stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel dne 4. 3. 2002, tedy v zákonem stanovené sedmidenní lhůtě, žalobu (opravný prostředek), ve kterém zopakoval důvody, pro které opustil domovskou zemi, tedy zejména hrozbu války, kriminalitu, prostituci, narkomanii. Uváděl, že před odjezdem do České republiky mu bylo známo, že zde lze získat azyl, a proto i se svou ženou odjeli do České republiky, kde chce zůstat. Nesouhlasí proto s rozhodnutím žalovaného správního orgánu.

Dne 26. 3. 2003 stěžovatel doručil Krajskému soudu v Hradci Králové, pobočce Pardubice, doplnění žaloby o některé další skutečnosti. Stejně tak 27. 3. 2003 doručil Krajskému soudu v Hradci Králové, pobočce Pardubice, doplnění žaloby o některé další skutečnosti, zde mimo jiné namítal porušení některých ustanovení správního řádu.

Následným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, byla žaloba stěžovatele zamítnuta. Ve vztahu k souzené věci z odůvodnění rozsudku krajského soudu zejména vyplynulo, že krajský soud došel obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel pobýval před odjezdem do České republiky na území třetí bezpečné země - Polska, kde mohl požádat o azyl. Krajský soud tak přisvědčil žalovanému správnímu orgánu, že bylo prokázáno, že stěžovatel přichází z bezpečné třetí země. Z hlediska těchto důvodů se krajský soud zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu, že stěžovatel naplňuje podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost. Jako důvod kasační stížnosti stěžovatel uvádí důvody vymezené v § 103 odst. 1 pod písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Jmenovitě zejména namítá, že v řízení byl opomenut účel zákona o azylu, neb Česká republika sousedí pouze s bezpečnými třetími zeměmi a ustanovení § 12 zákona o azylu tak není v praxi vůbec použitelné. Stejně tak namítal, že krajský soud se nezabýval všemi námitkami, výslovně uvedl, že namítal porušení správního řádu, přičemž krajský soud se s tím nevypořádal. Konečně pak v kasační stížnosti brojil i proti neexistenci překážky vycestování, kdy uváděl, že v domovské zemi bude při návratu s ohledem na jeho ruskou národnost ohrožen jeho život či svoboda. Na základě výše uvedeného pak stěžovatel požadoval, aby byl napadený rozsudek zrušen; požádal o náhradu nákladů řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. K otázce překážky vycestování uvedl, že ji vzhledem ke kvalifikaci případu posuzoval ve vztahu k Polsku a nikoliv k Moldavsku. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvodem, který stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvod či důvody, vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Z kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatel uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 pod písm. a) a b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Taková pochybení však Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, neshledal.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ani taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, neshledal.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel dne 14. 2. 2002 podal návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém ve vztahu k souzené věci uvedl, že vlast opustil 26. 1. 2002 z důvodu strachu o svůj život, resp. z důvodu válečného konfliktu. Doplnil, že do České republiky přicestoval přes Ukrajinu a Polsko. Z Protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území České republiky ze dne 25. 2. 2002 pak uvedl, že ze země odcestoval z důvodu obavy z války mezi separatisty a moldavskými silami; žije v P. Z protokolu dále vyplynulo, že na území České republiky přicestoval přes území Ukrajiny a Polska. Byl přitom kontrolován na ukrajinské a polské hranici celníky. Na území Polska strávili deset až jedenáct hodin. Na otázku proč nepožádal o azyl v Polsku, výslovně uvedl, že doma mu poradili, že „lepší je jet do České republiky“. Stěžovateli byla na závěr pohovoru (vedeného za přítomnosti tlumočníka) poskytnuta možnost, aby se s obsahem protokolu seznámil, vyjádřil se k němu, resp. navrhl jeho doplnění. Této možnosti nevyužil. Stěžovatel byl rovněž v průběhu pohovoru vyrozuměn o tom, jaké informace, dokumenty, má správní orgán k dispozici při posuzování situace v domovské zemi stěžovatele, zejména pak s Hodnocením Polska jako třetí bezpečné země

z dubna 2001 vydanou oddělením informací o zemích původu OAMP MVČR; stěžovatel seznámení s těmito informacemi, dokumenty, odmítl, ani je nijak nedoplnil.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud, a jejich závěr o tom, že stěžovatel pobýval na území bezpečné třetí země, Polska, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. S tímto závěrem souhlasí i Nejvyšší správní soud.

Stěžovatel v kasační stížnosti konkretizoval svoje námitky tak, že v řízení byl opomenut účel zákona o azylu, neb Česká republika sousedí pouze s bezpečnými třetími zeměmi a ustanovení § 12 zákona o azylu tak není v praxi vůbec použitelné. K této obecné námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že hlavním účelem zákona o azylu je poskytnout ochranu před zákonem vymezeným pronásledováním za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Vázanost účelu na geografickou specifičnost České republiky tak nemá podle Nejvyššího správního soudu oporu v zákoně o azylu.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou třetí zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Nejvyšší správní soud s odkazem na rozhodnutí žalovaného i soudu prvního stupně uvádí, že zde není pochyb o tom, že se stěžovatel před vstupem na území České republiky zdržoval na území Polska, přičemž Polsko v případě stěžovatele splňuje podmínky bezpečné třetí země ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o azylu. Navíc sám stěžovatel připustil, že o možnosti požádat o udělení azylu již na území Polska věděl, avšak takto neučinil z důvodu, že doma mu poradili, že „lepší je jet do České republiky“. Nejvyšší správní soud s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je, že cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své vlastní zemi (čl. 43 Listiny základních práv a svobod), má o azyl požádat vždy již v první zemi, kde má reálnou příležitost tento status obdržet nejdříve, a kde budou garantována jeho základní práva a svobody. Takovouto zemí je zpravidla právě tzv. bezpečná třetí země ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o azylu. Azylové zákonodárství České republiky v kontextu právních úprav azylu v jiných srovnatelných demokratických evropských zemích vnímá právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před pronásledováním v zemích původu; nikoliv však jako právo vybrat si zemi, v které žadatel o azyl bude chtít toto své právo uplatnit. V této námitce proto Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil.

K další námitce - krajský soud se nezabýval všemi námitkami, např. námitkou porušení ustanovení správního řádu – pak Nejvyšší správní soud uvádí, že označené námitky byly obsaženy až v podání, které bylo krajskému soudu doručeno dne 27. 3. 2003, tedy po sedmidenní lhůtě k podání žaloby. Ani v této námitce tak stěžovateli nepřisvědčil.

Konečně pak k námitce týkající se překážky vycestování - stěžovatel uváděl, že v domovské zemi bude při návratu s ohledem na jeho ruskou národnost ohrožen jeho život či svoboda - Nejvyšší správní soud uvádí, že v případě zamítnutí žádosti o udělení azylu podle některého z důvodů podle § 16 odst. 1 zákona o azylu (pro zjevnou nedůvodnost) žalovaný nerozhoduje o existenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, neboť podle

ustanovení § 28 zákona o azylu žalovaný rozhoduje o existenci či neexistenci překážky vycestování pouze tehdy, pokud bylo rozhodnuto o neudělení či odnětí azylu, a nikoliv v případě zamítnutí žádosti o udělení azylu. V daném případě tedy byl tento výrok rozhodnutí žalovaného nadbytečným (obdobně jako výroky ve vztahu k ustanovení § 13 a 14 zákona o azylu); s touto skutečností se již vypořádal krajský soud, s jehož závěrem o tom, že nadbytečný výrok žalovaného o neexistenci překážky vycestování neměl vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že stěžovatel přichází z bezpečné třetí země a správní orgán správně žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu zamítl, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné, a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v souzené věci neshledal stěžovatelem uváděné skutečnosti, ve spojení s ustanovením § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., za opodstatněné. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl tzv. přednostně, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Stěžovateli byl pro řízení před soudem prvního stupně ustanoven zástupcem advokát; při jednání před Krajským soudem v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, dne 21. 4. 2004 rozhodl předseda senátu o tom, že se usnesení o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě vztahuje i na řízení o kasační stížnosti. V případě ustanovení zástupce účastníku řízení platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokátovi částkou 1 x 1000 Kč za jeden úkon právní služby – spočívající v sepsání kasační stížnosti ze dne 14. 5. 2004 a 1 x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, celkem 1075 Kč. Pokud se týká nepřiznání odměny za převzetí a přípravu zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a/ téže vyhlášky), soud vzal především zřetel na to, že se jedná o zastoupení stěžovatele ustanoveným advokátem, který jej zastupoval v dané věci již v řízení před krajským soudem, z povahy věci tedy nemohlo dojít k opětovnému převzetí a přípravě téže věci. Odměna advokátovi ve výši 1075 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 8. dubna 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu